

Tanügy, Oktatás, Pályakép Konferencia

Program és absztraktok

2019. április 27-28.

Großpetersdorf (Burgenland, Ausztria)

Neveléstudományi Egyesület
Budapest
2019

© Neveléstudományi Egyesület, 2019

Tanügy, Oktatás, Pályakép Konferencia

Szerkesztette: Karlovitz János Tibor

Tudományos bizottság:

Dr. Csajbok-Twerefou Ildikó, Ph.D., University of Accra, Accra, León, Ghana

Dr. Karlovitz János Tibor, Ph.D., International Research Institute,
Révkomárom, Szlovákia

Dr. Kovács Zoltán, Ph.D., Sapientia Tudományegyetem, Marosvásárhely,
Románia

Dr. Rehó Anna, Ph.D., Kárpátaljai Pedagógus Továbbképző Intézet, Ungvár,
Ukrajna

Dr. Toldi Éva, Ph.D., Újvidéki Egyetem, Újvidék, Szerbia

Dr. Torgyik Judit, Ph.D., Kodolányi János Egyetem, Orosháza, Magyarország

A konferencia helyszíne:

7503 Großpetersdorf (Burgenland, Ausztria), Quergasse 11

Kiadó: Neveléstudományi Egyesület
H-1021 Budapest
Tárogató lejtő 15.
Magyarország

A konferencia pénzügyi részének, finanszírozásának lebonyolítását
a Nevtud Ec. végezte.

ISBN 978-615-5840-05-0

Program

2019. április 27. (Szombat)

Regisztráció: 9.00-től folyamatosan

Helyszín: Großpetersdorf (Burgenland, Ausztria), Quergasse 11.

10.00-11.00

1. szekció	<i>Levezető elnök:</i>	Fazakas Ida: Pályaorientáció és tanárképzés
		Czövek Andrea: Tanári pályaszocializáció az osztatlan tanárképzés folyamatában
		Czettel Antónia Mária: „Érték, Hagyomány, Pedagógia”: Elvárások korunk óvodapedagógusaitól
<i>Önkép és pályakép</i>	<i>Karlovit János Tibor</i>	

11.20-12.40

2. szekció	<i>Levezető elnök:</i>	Stohl Róbert: Utazás és honismeret a 18. század végi arisztokrácia neveltetésében
		Kopasz Adrién Réka: Tehetségfejlesztés az egri Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium 330 éves működésében
		Pálmai Judit: Család nevelési funkciójának ábrázolása a két világháború közötti állami és katolikus tantervekben
		Krakker Anna: Gyermektörténelmi korszakok kapcsolata a természettel
<i>Nevelés- történet</i>	<i>Fazakas Ida</i>	

13.00-14.20

3. szekció	<i>Levezető elnök:</i>	Reisz Terézia: Egyetemi hallgatók a múzeumpedagógiai módszerek fejlesztéséről
		Ringert Csaba: IKT kompetenciafejlesztés múzeumi környezetben
		Murányi Zoltán: Jó gyakorlatok a Varázstoronyban: Bemutatkozik az Egri Természettudományi Pályaorientációs és Módszertani Központ
		Sándor József: A Varázstorony, mint tehetséggondozó műhely
<i>Múzeum- pedagógia</i>	<i>Murányi Zoltán</i>	

14.40-15.40

4. szekció <i>Nyelvtanulás</i>	<i>Levezető elnök:</i>	Kontráné Hegybíró Edit, Csizér Kata: A felsőoktatásban tanuló siket fiatalok idegennyelv-tanulási tapasztalatai, motivációja és nyelvtudásuk szerepe a jövőjük alakításában
	<i>Kegyess Erika</i>	Kegyess Erika, Lanzmaier-Ugri Katharina: DaF vagy DaZ? Jó gyakorlatok arra, hogy ne külön, hanem együtt!
		Werner Réka: Német nyelvű olvasásértés feladatok megbízhatóságának vizsgálata

16.00-17.00

5. szekció <i>Vezetői kompetenciák</i>	<i>Levezető elnök:</i>	Bencéné Fekete Andrea: Tehetséggondozás az óvodában a vezetők szemszögéből
	<i>Bencéné Fekete Andrea</i>	Rácz Anita: Fókuszban a szakmai és vezetői kompetenciák, avagy mire tanítanak a jó vezetők?
		Tóvári Ferenc, Sövegjártó Rita, Tóvári Anett, Prisztóka Gyöngyvér: Kommunikációs és konfliktuskezelési kompetenciák fejlesztési lehetősége tanárok körében

2019. április 28. (Vasárnap)

11.00-12.20

6. szekció <i>A készség- fejlesztés útjai</i>	<i>Levezető elnök: Sanda István Dániel</i>	Holik Ildikó, Sanda István Dániel: A szociális készségfejlesztés lehetőségei mérnökhallgatók körében
		Molnár György: Kihívások és lehetőségek a 21. század technológiaalapú világában, különös tekintettel a szakmai tanárképzésre
		Váradi Natália: „Fókuszban a tehetség Kárpátalján!” A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány tehetséggondozó programjai
		Perge Anna: „Milyen vagyok?” Középiskolás tanulók önértékelésének vizsgálata

13.00-14.00

7. szekció <i>Múlt, jelen, és a jövő</i>	<i>Levezető elnök: Molnár György</i>	Szűts-Novák Rita: Széchenyi István neveléstörténeti jelentősége a 20. század első évtizedeiben
		Orosz Beáta: Szalézi szerzetesrendi szakképzés Magyarországon: Jelen és perspektívák
		Váradi Natália: A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felnőttképzési Központjának múltja és jelene

14.20-15.20

8. szekció <i>A pedagógia időszerű kérdései</i>	<i>Levezető elnök: Lévai Péter</i>	Marjai Kamilla: Bullying autizmusban érintett tanulók körében
		Somogyi Tímea: A dadogás kötődésbeli kapcsolata
		Lévai Péter: Rögtönzés és/vagy improvizáció? A magyar néptáncok mozdulati és motivikai értelmezési és feldolgozási lehetőségei

Tartalmi összefoglalók

Tehetséggondozás az óvodában a vezetők szemszögéből

Bencéné Fekete Andrea

Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár
fekete.andrea@ke.hu

A gyermekeknél a korai életszakaszban még nem beszélhetünk egyértelműen tehetségről, hiszen még nem kiforrott személyiségekkel vagyunk körülvéve, de már ekkor is sok, különleges érték fedezhető fel bennük. Óvodás korban azokat a különlegességeket figyeljük meg, amelyek átlagon felüliek. A mozgásos, zenei, matematikai, vizuális adottságok kapcsán már az óvodások esetében is megmutatkoznak azok a jelek, amelyek alapján megállapítható, hogy ki a tehetség-ígéret. Az óvodai tehetséggondozás első lépése a felkutatás, mely során az óvodapedagógusok elsősorban a megfigyelés módszerét alkalmazzák. A második lépés a tehetségek támogatása, fejlesztése, amely történhet az óvodai csoportokban vagy egy speciális területen tehetséggondozó foglalkozásokon.

Kutatásom célja, hogy reális képet nyújtsak a 3-7 éves korosztály tehetséggondozásának jelenlegi hazai helyzetéről. Magyarországon a tehetséggondozás a világon egyedülálló hálózati rendszerben működik, melynek célja, hogy életkortól, szociokulturális háttértől, területi elhelyezkedéstől függetlenül, minden tehetség számára lehetőséget biztosítson adottságainak kibontakoztatásához.

A kutatás első részében megnéztem, hogy a Nemzeti Tehetség Program és a Köznevelési törvény mit ír az óvodai tehetséggondozásról. Ezt követően interjút készítettem óvodavezetőkkel, arról, hogyan valósíthatók meg a törvényben foglaltak, milyen módszerekkel történik a tehetségígéret felkutatása, és hogyan tudják biztosítani a tevékenység anyagi háttérét. Megkérdeztem, hogy a tehetséggondozás mellett, hogyan biztosítható minden gyermek számára az életkori sajátosságoknak megfelelő érzelmi – értelmi – erkölcsi fejlődés.

Magyarországon és határon túl jelenleg összesen 1348 tehetségpont van, ebből 204 óvodai keretek között működik. A kutatás második részében megvizsgáltam, hogy milyen szerepe van az óvodának a tehetségtanácsokban, milyen az óvodai tehetségpontok területi elhelyezkedése, tevékenységi köre. Áttekintettem a specifikus és az általános programokat, a tehetségpontok hatókörét és a hálózati kapcsolatrendszerét. Megvizsgáltam, hogy milyen tehetségterületet fejlesztenek az óvodában; azokat-e ténylegesen, amelyek már a korai életszakaszban is felfedezhetők. Megfelelő szakemberrel rendelkeznek-e a fejlesztéshez? Az előadásom során bemutatom a kutatás eredményeit, az óvodai tehetséggondozás hazai körképét, illetve javaslatot teszek a további fejlesztési lehetőségekre.

"Érték, Hagyomány, Pedagógia": Elvárások korunk óvodapedagógusaitól

Czemmel Antónia Mária

Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola, Eger
mentormentor826@gmail.com

"Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni tehát nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés (...) fogjunk végre két kézzel a dologhoz, hogy a múlt sok mulasztását mielőbb helyrehozzuk" Kodály Zoltán zenei neveléssel kapcsolatos nézetei a mai napig életszerűek. Zenetudós, zeneszerző, nyelvész és pedagógus volt, aki fontosnak tartotta a zenei nevelés korai elkezdését és nem utolsósorban a tanítók ezirányú fontos közvetítő szerepét. Az óvodai nevelés az előző évtizedekben is sokat tett annak érdekében, hogy a népi kultúra szellemi-vizuális értékeit, hagyományait különböző mértékben beépítsék a mindennapi óvodai pedagógiai munkájába. Kodály Zoltán zenei reformpedagógiája alapján Forrai Katalin zenepedagógiai munkásságának eredménye képpen létrejött az óvodai zenei nevelés törzsanyaga, ami a magyar népi mondókák és énekesjátékok által kap elsődleges szerepet.

Kutatásomban arra keresem a választ, hogy milyen a gyermek tanítójának felkészültsége, rátermettsége, innovatív hozzáállása. Úgy gondolom, érdemes megvizsgálni, hogy milyen változások, mennek végbe az óvodapedagógusok zenei ismereteik bővítésében, és ezáltal zenei műveltségük kiteljesedése során. Célom a zenei tanulmányaikat és a műveltségüket támogató tényezők minél sokrétűbb meghatározása és rendszerezése. Egyre inkább fontos, hogy az oktatás egymásra épülésében, annak hatékony visszacsatolásában, az innováció érvényesülésével a zenei szakma fejlődjön.

Tanári pályaszocializáció az osztatlan tanárképzés folyamatában

Czövek Andrea

Eszterházy Károly Egyetem, Eger
czovek.andrea@uni-eszterhazy.hu

Az osztatlan tanárképzés folyamata döntően diszciplináris képzési hangsúlyú, a korábbi kutatásokból az is kiderül, hogy a pedagógusok a tudóstanár szerepkörrel azonosulnak leginkább és a hallgatóink is ezzel találkoznak a hosszú iskolai karrierjük során. A pedagógusok felé támasztott elvárások azonban egy ennél differenciáltabb szerepkészletet fogalmazznak meg.

Az előadásban egy olyan programot mutatok be, amely a képzés folyamatában a tanárrá válás szakmai fejlődési standardjának mentén építi be a képzésbe a *pályaszocializációs elemeket*, és a hallgatók *szakmai identitása* erősítésének formáit.

A program előzménye egy kutatás, amelyben arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen pályaérettséggel és milyen mobilitási szándékkal érkeznek a hallgatók az osztatlan tanárképzésbe. Ennek a kutatásnak az eredményeit bemutatom az előadásban mivel ennek eredményei az egyik kiindulópontja a kidolgozott programunknak.

Az eredmények rámutattak arra, hogy a tanár szakosok pályaválasztása egy korai döntés, amely a tanulói szerepkörből nézve történik. A tanárképzés során a hallgatók a szakmai identitásukhoz későn kapnak visszajelzést és akkor is a diszciplináris oktató szerepkörben éri őket. Hiányoznak a tanárképzésben azok a fórumok, amelyek differenciálnák a pedagógus szerepképet, amely pedig megfogalmazódik a diplomás pedagógusok felé a szakmai fejlődési standardban.

A programunk egyik eleme a pályaorientáció megjelenése a tanárképzésben, amelynek pályaszocializációs hozama az, hogy a tanácsadás módszertanát beépíti a pedagógiai kultúrába.

A program másik eleme arra készíti fel a hallgatókat, hogy a különböző társadalmi csoportokkal való bánásmódhoz kapjanak pedagógiai felkészítést, hiszen ez a differenciálás egyik fontos összetevője. A szociális ismeretek pedagógiai tudásanyagba építése lehetőséget ad újabb módszertani megoldásokra is. Az előadásban ennek a programelemnek az elméleti keretét, tartalmát, módszertanát és tapasztalatait mutatom be.

A program harmadik eleme az önkéntes munka, amelynek keretében a szakmai tevékenységként is felfogható, a hallgató által önállóan megtervezett és kivitelezett projekt feldolgozására adunk teret. A más életszerepeinkben megtapasztalt munkatevékenységek átfordíthatóak a szakmai szerepünk öndefiníciós folyamatába. A *superi* értelmezés szerinti kipróbálás fázisában lévő hallgatók számára a pályafejlődésük szempontjából ez alapvető, hiszen így ellenőrzik, hogy a saját öndefiníciójuk és a szakmai szerep közötti egybevághóság milyen minőségű. Az előadásomban ezt a pályaszocializációt támogató programot mutatom be.

Pályaorientáció és tanárképzés

Fazakas Ida

Eszterházy Károly Egyetem, Eger
fazakas.ida@uni-eszterhazy.hu

A 1995-ös NAT-óta a pályaorientációs tevékenység a dokumentumok szintjén megjelenik az iskolákban. A leírt tanári feladatrendszer ellátására számos kísérlet született, pl.: világbanki modell, szakiskolai fejlesztési program, kompetencia alapú közoktatás/életpálya építési kompetencia területe, de rendszerezett pedagógus felkészítés egyetlen projekt keretében sem alakult ki.

Amennyiben elfogadjuk, hogy a közoktatás szintjén és a pedagógiai gondolkodásunk szerint is a tanárok szerepe fontos az orientációs folyamatban, akkor pontosan le kellene tudnunk írni, hogy mit várunk el egy tanártól ezen a területen, azt is, hogy milyen módon készíti fel a tanárképzés a jelölteket ennek a feladatnak ellátására és hogyan kapcsolódik mind ez az iskola, mint rendszer működéséhez.

Az előadásomban a tanárképzés pályaorientációs tartalmának megújítására kidolgozott kísérleti modell bemutatására kerül sor. A pályaorientációs felkészítés egy lehetséges modelljét az Eszterházy Károly Egyetem Pályatervezési Irodája fejlesztette. Az előadásban a fejlesztésünk elméleti kereteit, nemzetközi modelleket mutatok be és ezeknek a szakpolitikai ajánlásoknak a mentén elemzem a hazai pályaorientációs gyakorlatot, ahogyan az a közoktatásban megjelenik. A kísérleti modellünk három fő jellemzője mentén mutatom be a négy évig tartó munkánk tanárképzésben megjelenő folyamatának tartalmi elemeit.

A modell első lényeges fókusza az osztatlan tanárképzésbe jelentkezett hallgatók pályaszocializációjának támogatása. Olyan képzési anyagot dolgoztunk ki, amely a pályaorientáció tartalmi elemein keresztül támogatja a hallgatók szakmai önismeretét és bővíti a módszertani repertoárjukat. Ez utóbbi egy kísérlet arra, hogy a tanácsadás módszertanát, hogyan lehet sikeresen beépíteni a pedagógiai kultúrába.

A modell második fókusza a pedagógus-szerepkészlet differenciált értelmezésére való felkészítés. Több kutatás is bemutatja, hogy a pedagógusok többsége a tudós tanár szerepelemet tekinti elsődlegesnek és erre érzi magát felkészültnek is. A pedagógusokkal szemben támasztott elvárás-rendszer azonban ennél sokkal differenciáltabb lett, ami az életút támogató pályaorientációs tevékenységben különösen indokolt. A modellünkben a hallgatók pályaorientációs tevékenységeket végeznek, vagyis iskolai szituációban, de nem oktatási tevékenységben próbálják ki önmagukat, így egy tanácsadói szerepkészlettel is gazdagodnak, amely színezi az eddigi pedagógusszerep elképzeléseiket.

A modell harmadik fókusza egy olyan módszertani eszközkészlet fejlesztése, amely a pedagógiai feladat-mátrixba illeszti a pályaorientációs tevékenységet. A pályaorientációs tevékenység kijelölt feladta az iskolának, de ehhez nem rendelődik olyan elméleti és módszertani eszköztár, amely könnyedén beemelhető lehetne a tanári munkába. Az általunk fejlesztett gamifikált módszertani eszközök ezt a hiányt próbálja pótolni.

A szociális készségfejlesztés lehetőségei mérnökhallgatók körében

Holik Ildikó, Sanda István Dániel

Óbudai Egyetem Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ, Budapest
holik.ildiko@tmpk.uni-obuda.hu, sanda.daniel@tmpk.uni-obuda.hu

Napjaink felsőoktatásában előtérbe került az a törekvés, hogy a diákok olyan korszerű és alkalmazható ismereteket, jártasságokat szerezzenek a képzésben, melyek segítségével könnyebben megállják helyüket a munkaerőpiacon. A mérnökhallgatók esetében különösen nagy ez a kihívás, hiszen a végzeteknek alkalmazkodniuk kell a rohamos technikai fejlődéshez is, hogy helyt tudjanak állni a munka világában.

A mérnökhallgatók szociális készségei fejlesztésének szükségességére hívta fel a figyelmet kutatásunk, melynek célja a mérnökinformatikus hallgatók kompetenciáinak feltérképezése és a fejlesztési lehetőségek mérlegelése volt. Kutatási kérdésként fogalmaztuk meg, hogy milyen személyiségjellemzőkkel rendelkeznek a vizsgált hallgatók.

A kutatásra a 2016/2017-es és a 2017/2018-as tanévben került sor, összesen 475 első éves mérnökinformatikus hallgató körében (90,9%-uk férfi, 9,1%-uk nő, átlagéletkoruk 20,15 év). A kompetenciakutatás arra hívta fel a figyelmet, hogy valamennyi vizsgált területen hiányosságokat érzékelnek a hallgatók. Leginkább a figyelem-koncentráció, a problémamegoldó készség és a tanulási képesség esetében szükséges a fejlesztés.

A hallgatók személyiségének vizsgálatára alkalmazott Big Five Kérdőív elemzése arra mutatott rá, hogy a megkérdezettek csak átlagos mértékben vagy kevéssé aktívak, közlékenyek, barátságosak, toleránsak és önzetlenek, s csak csekély mértékű nyitottság jellemzi őket.

A vizsgált hallgatók 13,8%-a átlag alatti, 69,6%-a pedig átlagos érzelmi intelligenciával rendelkezik, azonban mind a férfiak, mind a nők alacsonyabb átlagpontoszámot értek el, mint egy korábbi vizsgálatban (Nagy, 2012) részt vevő egyetemisták. Tehát az érzelmi intelligencia fejlesztésére is hangsúlyt kell helyezni a képzés során.

A mérnökhallgatók számára több olyan választható tantárgyat kínálunk, amelyek segítik a társas készségeik fejlődését. A Kommunikáció kurzuson a diákok verbális és nem verbális kommunikációja áll a középpontban. A Szociális készségfejlesztés tantárgy az alábbi területekkel foglalkozik: én-identitás, önértékelés, önismeret, az emberi érzelmek összetevői, a saját és a másik ember viselkedésének értelmezése, személytípusok, személyes kapcsolatok, csoport(ok)hoz tartozás és interakciók az adott csoportban.

Az előadáson a kurzusok tapasztalataiból kiindulva részletezzük a szociális készségfejlesztés módjait és lehetőségeit.

DaF vagy DaZ? Jó gyakorlatok arra, hogy ne külön, hanem együtt!

Lanzmaier-Ugri Katharina, Pedagógiai Főiskola Steiermark

Kegyés Erika Innsbrucki Egyetem/Miskolci Egyetem

katharina.lanzmaier@phst.at, kegyeserika@gmail.com

Mind a nyelvtanárképzésben, mind a nyelvoktatásban meghatározza a tartalmat és a módszert az, hogy a német esetében idegen nyelvről vagy második nyelvről beszélünk-e. Az idegennyelv-oktatásban a DaF, a német mint második nyelv esetében a DaZ rövidítés használatos a nyelvtanárok és a képzők körében egyaránt. Mindkét fogalmat behatárolja az, hogy miként értelmezzük a nyelvvelsajátítási folyamatokat és az ezeket támogató nyelvfejlesztési stratégiákat. A szakma azonban csak nagyon ritkán foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy miben különbözik és miben hasonlít egymásra a DaF és a DaZ, hol vannak a hangsúlyok a gyermekkori nyelvtanulásra és nyelvoktatásra vonatkozóan?

Előadásunkban bemutatjuk, miben tér el a DaF és a DaZ felfogása a nyelvvelsajátítás folyamatának nyomon követésében. Ausztriai és magyarországi példák alapján hasonlítjuk össze a DaF és a DaZ módszertanát. Vizsgálatunk fókuszában a kisgyermekkori és a kisiskoláskori nyelvtanulás áll, mivel ez határozza meg a nyelvtanulásban elért eredményeket, de ez felelős a kudarcokért is. Ezek alapján tesszük fel a kérdést: mit adhat a DaF a DaZ-nak és mit kaphat a DaZ-tól a DaF? Válaszaink a jövőben átalakíthatják a nyelvoktatási paradigmáinkat, hiszen a migrációs törekvések és a többnyelvű osztálytermi környezet egyre inkább példázák a nyelvtanulás reális közegét. Ezek a változások megfelelő módszertani háttértudást és jó nyelvoktatási stratégiák alkalmazását kívánják meg a nyelvet oktatóktól, aminek éppen a nyelvtanulás kisgyermekkori és kisiskoláskori szakaszában van különösen nagy jelentősége. Hogy a jövőben miként kapcsolódhat össze szorosabban a DaF és a DaZ, erre az ausztriai és a magyarországi nyelvoktatásból, tanárképzésből, tanártovábbképzésből mutatunk be jó gyakorlatokat.

A felsőoktatásban tanuló siket fiatalok idegennyelv-tanulási tapasztalatai, motivációja és nyelvtudásuk szerepe a jövőjük alakításában

Kontráné Hegybíró Edit, Csizér Kata

Selye János Egyetem - ELTE

ehkontra@gmail.com, weinkata@yahoo.com

Vitathatatlan tény, hogy a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásának és a munkaerő-piacon való részvételi pozíciójuk javításának legfontosabb eszköze az oktatás. A siketek és súlyosan nagyothallók a társadalom egyik leghátrányosabb helyzetű csoportját alkotják még napjainkban is. Bár részvételi arányuk a felsőoktatásban az utóbbi években valamelyest javult, lemaradásuk még mindig jelentős. Ez az előadás egy olyan Erasmus Plus projekt keretében folytatott nemzetközi kutatásról számol be, melynek során a szerzők siket és súlyosan nagyothalló cseh, osztrák és magyar egyetemi hallgatók és fiatal diplomások idegennyelv-tanulási tapasztalatait, meggyőződéseit, szükségleteit, valamint motivációját vizsgálták. A felsőoktatás lényeges eleme az idegennyelv-tanítás; a nyelvtudás egyrészt az európai mobilitásban való részvétel feltétele, másrészt sok szakterületen hatással van az elhelyezkedési lehetőségekre is. A kutatás keretén belül először online kérdőíves adatgyűjtés folyt, majd ezt követte országonként 4-4, összesen 12 egyéni nyelvtanulói interjú jeltolmácsok segítségével. A kutatási adatokból megállapítható, hogy a három résztvevő ország eltérő nyelvi követelményeket támaszt az oktatásban, és eltérő nyelvtanulási lehetőségeket biztosít. A globalizációs hatások következtében ugyanakkor mind a három ország fiataljai szükségét érzik elsősorban az angol nyelvtudásnak mind a tanulmányaik, mind az elhelyezkedésük szempontjából. A motivációjukra ható tényezők között közvetlen és közvetett hatásokat is feltártuk. A legnagyobb közvetlen hatással bíró tényezők a következők voltak: mennyit és hogyan használják az Internetet, mennyi lehetőségük van interkulturális kapcsolatot létesíteni angolul beszélőkkel, és milyen módszerekkel tanulták az angol nyelvet. Motivációjukra közvetetten hatott az instrumentális beállítódásuk, azaz mennyire tartják hasznosnak az angol nyelvet annak érdekében, hogy jobb munkát találjanak, és a jövőjüket segítse. Ide sorolható még a környezetük hatása, vagyis, hogy a szüleik és barátaik mennyire támogatják a nyelvtanulást, a jelnyelv használata az oktatásban, illetve az érzelmi (affektív) tanulási stratégiák alkalmazása.

Tehetségfejlesztés az egri Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium 330 éves működésében

Kopasz Adrien Réka

Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Kollégium, Eger
akeragrav648@gmail.com

Eger belvárosának minden szegletéből a történelmi múlt valamilyen emléke sugározza felénk a magyar kultúra évszázadainak hagyományát. Alma materem, ahol gimnáziumi tanárként a munkámat végzem szintén jelentős múltra tekinthet vissza. 330 éves története során együtt élt a várossal, jóhírű és patinás gimnáziumként nevelte és oktatta nemzedékek ifjúságának sorát.

Előadásomban röviden vázolom a több, mint három évszázadnyi oktató-nevelő munka történetének főbb eseményeit. Az intézmény jezsuita iskolaként indult, majd, amikor a jezsuita rendet 1773-ban eltörölték, megkezdődött a gimnázium első ciszterci szakasza, a pilis-pásztói időszak. Alig 100 évvel az indulás után királyi gimnáziumként működött, majd az 1800-as évektől ismét a ciszterciek fenntartása alá került 1948-ig. Gárdonyi Géza Gimnázium néven működött 1997-ig, amikor újra a ciszter rend vált a fenntartójává.

Ezt követően az iskola oktatási-nevelési elveinek alakulását mutatom be az egyes korszakok alatt. A tehetségek fejlesztésére a gimnázium működésének kezdetétől figyelmet fordítottak. Ösztöndíjakkal, jutalmakkal támogatták az arra érdemes tanulókat és önképzőköröket, pályázatokat működtettek a tehetségek kibontakoztatására. A hatékony tehetségfejlesztéshez kiváló tanárok együttműködése szükséges, akiknek munkásságát szintén bemutatom. Így megemlítendő Négyesy László irodalomtörténész, Madarász Flóris irodalomtörténész, Rajeczki Benjámín népzene kutató, zenetörténész.

Az 1948 és 1997 között Gárdonyi Géza Gimnáziumként működő intézmény nevelési-oktatási ars poeticáját legjobban Nagy Andornénak, a gimnáziumot 1979 és 1992 között vezető igazgatónőjének gondolata fejezi ki: *„Egy-egy iskolai közösség, a szülői ház és a társadalmi környezet együtt felel azért, hogy ne pazarolódjon el, ne vesszen el egyetlen tehetség sem, és ezzel együtt, hogy fiataljaink valamennyien boldog felnőttekké váljanak.”*

Az intézmény jelenlegi ciszterci fenntartása alatt működő tehetségfejlesztő munkáját a versenyeredmények mellett a Nemzeti Tehetségprogram által támogatott programjainkon és a nyolcosztályos gimnáziumi tagozat számára szervezett erdei iskolai programon keresztül mutatom be.

Gyermektörténeti korszakok kapcsolata a természettel

Krakker Anna

Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola, Eger
krakker.anna@gmail.com

Az oktatással, neveléssel kapcsolatban a XXI. századi gondolkodók egyre fontosabbnak tartják, hogy gyermekek minél több ideig tartózkodjanak a szabad levegőn, de ne csak szabadidejükben, hanem az oktatás során is. Az oktatási, nevelési munka során nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Föld megóvását, hiszen a természet nélkül nem lehetne semmilyen élőlény, és ezeket az elveket a pedagógiai munka során is szem előtt kell tartanunk, ugyanúgy ahogy ezt régen is tették.

A természetben töltött idő fontosságának felismerése régre nyúlik vissza. Már Rousseau is úgy vélte, az ember a természeténél fogva jó, és a gyermek megfigyeléséhez nélkülözhetetlennek tartotta, hogy kiskorban minél több időt töltsön a szabadban.

A mai kutatások eredménye, miszerint a tapasztalásnak több teret kellene biztosítani az oktatás során, már az ókorban is ismeretes volt.

Ezek a gondolatok ismét egyre jobban előkerülnek a mai oktatási munka során is, annak ellenére, hogy mind a természethez közeli oktatás gondolatát, mind a tapasztalatszerzés fontosságát már jóval korábban felismerték.

Ebben a munkámban igyekszem bemutatni a gyermektörténeti korszakok kapcsolatát a természethez, a neveléssel foglalkozó személyeket, a szülő-gyermek kapcsolat változását a különböző korokban. Foglalkoznék a gyermekek neveléséhez kapcsolódó változásokkal, az őket nevelők gondolkodásával a különböző korokban. Kitérek arra is, hogy hogyan vált a természethez köthető nevelési munka, a tevékenység alapú oktatás a XXI. századi oktatás egyik fontos elemévé.

Célom bemutatni, hogy a természetközeli gondolkodás hogyan kapcsolódott a különböző elméletekhez a gyermekek fejlesztésének története során, kitérve arra, hogy napjainkban hogyan valósul meg mindez a nevelői-oktatói munka során.

Rögtönzés és/vagy improvizáció? A magyar néptáncok mozdulati és motivikai értelmezési és feldolgozási lehetőségei

Lévai Péter

Magyar Táncművészeti Egyetem, Budapest
levai.peter60@gmail.com levai.peter@mte.eu

A magyar néptáncok legkisebb szerves egységének definícióját Martin György és Pesovár Ernő (1959) nyomán a néptáncosok közössége, illetve az egész mozgalmi közeg azt elfogadottnak tartja. A fentebb említett tanulmány folytatásaként Martin György más írásaiban is foglalkozott a néptánc rögtönzésének rögtönözhetőségének kérdésével. Mindezek mellett megfogalmazta azokat a kétségeit is, amelyek a rögtönzés szisztematikus megértésének és feldolgozásának gátjai lehetnek. Ehhez nemcsak a néptáncok formai elemeinek szétterjedő lehetőségét, hanem az egyén és a közösség viszonyrendszerét, illetve olyan fontos szempontokat is igyekezett figyelembe venni, amelyek ma az egyéniségkutatás alapjainak tekinthetők.

Mivel Martin több helyen is felhívja a figyelmet a zene és a tánc egymásra hatásának igen fontos követelményére, érdemes lenne megvizsgálnunk, hogy a zeneirodalom, illetve a zenei szakma miképpen értelmezi magát az improvizáció fogalmát. Ezeknek a fogalmaknak a tisztázása alapján felvethetjük annak lehetőségét, hogy a táncban is megfogalmazzuk az improvizáció lényegét: az improvizáció foka, illetve az adott témához való kötődése szerint tehetünk különbséget. Vagyis három szinten találhatjuk meg a megvalósítás lehetőségeit:

1. Variáció. A variációt a meglévő modellek és az azokban fellelhető szabályok irányítják, így az egyéni kezdeményezés csekélyebb.
2. Kreatív felhasználás. A valódi improvizáció a kreatív felhasználás, vagyis, ha a megvalósítás során sikerül az adott témából valami újat, sajátosat, egyedit teremteni. Az egyéni gondolat (tehetség, adottság, kivitelezési forma) itt már nagyobb teret kap.
3. Fantáziálás. Ha az előadás/megvalósítás nem kötődik adott, konkrét vázhoz, akkor fantáziálásról beszélhetünk.

Ahhoz azonban, hogy (újra) kialakítsuk azokat a közösségi szabályrendszereket, amelyek mára sajnos szinte már teljesen elvesztek, nagyon fontos pedagógiai és előadóművészeti-esztétikai közös nevezők megfogalmazása szükséges. A mozdulatok tanulása és a kialakult helyzethez való beillesztése taníthatósága több korszerű pedagógiai leírásban is megjelent. Ahhoz azonban, hogy a megjelenő mozdulatok (hasonló) értelmezési lehetőséggel bírjanak, vagyis a nonverbális kommunikáció olyan információs tartalommal telítődjön, ami a külső szemlélő számára is jobbra hasonló módon értelmezhető, messzemenően értelmezni szükséges a variáció, a kreatív felhasználás és a fantáziálás jelentés tartalmait. Így a tanítási és előadói megvalósítási folyamat legfontosabb részeit kell feltárni: milyen mértékű egy általánosan elfogadott, vagy példának állított modellhez való igazodás, mennyire jelenik meg a kreatív felhasználás, és láthatunk-e ebben fantáziálást.

Bullying autizmusban érintett tanulók körében

Marjai Kamilla

Nyíró Gyula Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézet, Budapest
marjaikamilla@gmail.com

Háttér: A bullying az iskolai zaklatás nemzetközi szakirodalomban használatos megfelelője. Jelentése szerint szándékosan elkövetett sérelemokozás vagy agresszív viselkedés, mely ismétlődően és tartósan fordul elő olyan viszonyrendszerben, ahol hiányzik a felek közti hatalmi egyensúly. Főként proaktív agresszióként azonosítható, mivel általában nincs közvetlen kiváltó oka. A fizikai, verbális és kapcsolati zaklatás egyaránt a bullying fogalomkörébe esik. Mind az elkövető, mind az áldozat oldalán jellemzően hosszú távú következményekkel lehet számolni a fizikai és mentális egészség, valamint az életminőség tekintetében. Habár a bullying kutatása a hetvenes években kezdődött, a fogyatékossgal élő tanulók -így az autizmusban érintett populáció- csak lényegesen később került a kutatások fókuszába, annak ellenére, hogy kiemelt kockázattal bíró csoportnak tekinthető.

Célok: Az autizmussal élő tanulók érintettségének feltérképezése a bullying elkövetői és áldozati szerepében, valamint lehetségesen előforduló specifikus jellemzők feltárása a diagnózis függvényében.

Módszer: Szakirodalmi áttekintés a PubMed nemzetközi publikációi alapján.

Eredmények: A neurotipikus tanulókhöz képest az autizmusban érintett tanulóknál négyszer valószínűbb a bullyingban való érintettség az áldozati oldalon. Az elkövetők és az elkövető-áldozatok aránya megegyezik az átlagpopulációban mért arányokkal. Az integrált iskolai környezet kedvezőtlenül hat a viktimizáció szempontjából a szegregált iskolai környezettel való összehasonlításban. A viktimizációra irányuló vulnerabilitást olyan, a diagnózisból adódó rizikófaktorok támasztják alá, mint a korlátozott szociális képességek, a szegényes kortárskapcsolatok, a kommunikációs nehézségek és az érzelemszabályozás akadályai. Ugyanakkor ellentmondásos eredmények születtek azzal kapcsolatban, hogy a súlyosabb szociokommunikációs zavarok valószínűsítik-e a viktimizációt vagy az enyhébb érintettség jelzi nagyobb valószínűséggel az áldozattá válást. A diagnózisra jellemzően a szociális interakciók, így a bullying percepciója is torzulhat, a szülői és pedagógusi válaszok magasabb fokú érintettséget jeleznek, mint az érintettek önbevallásos válaszai. Ezért a jelenséget mérő kvantitatív módszerek mellett a kvalitatív eszközök adhatnak képet a bullying személyes élményszerűségéről.

Konklúzió: Az eredmények arra utalnak, hogy speciális anti-bullying programokra van szükség egy kiemelt kockázatú csoport számára, figyelembe véve a diagnosztikus alapvetéseket.

Kihívások és lehetőségek a 21. század technológiaalapú világában, különös tekintettel a szakmai tanárképzésre

Molnár György

BME Műszaki Pedagógia Tanszék, Budapest

molnar.gy@eik.bme.hu

Előadásomban arra keresem a választ, hogy korunk szakképzésében milyen új oktatásmódszertani kérdésekre adandó válaszokkal járulhatunk hozzá a szakképzés tartalmi és technológiai fejlesztéséhez, különös tekintettel a szakmai tanárképzésre. E fő kérdéskörből kiindulva felvetődik egy következő fontos kérdéskör, hogy mi jelenleg a szakmai tanárképzés mai pályaképe, jövője, hogyan kapcsolódik a pedagógusi életpálya modelljéhez, illetve új megközelítésben az előmeneteli rendszeréhez (326/2013 Korm.rendelet). Tanulmányom témájaként ezért e témakört választottam, mert e területen dolgozom közel húsz esztendeje. Neves mérnök-tanár elődök példája sok mindenre választ ad ugyan, de minden történelmi időben így napjainkban is felmerülnek olyan kérdéskörök, amelyekre a szakmai tanárképzésnek viszonylag maradandó választ kell adni, hogy a végzett hallgatóink majd a pedagógiai gyakorlatukban hasznosítani tudják. E tárgykörökhöz az elmúlt években több felmérést végeztem hallgatók bevonásával, melyeket a jövőben is folytatni szeretnék. Úgy vélem, a mindenkorai hallgatói visszajelzések alakíthatják mondandónkat, illetve választ adhatnak arra, hogy milyen hasznosítható kérdéskörökkel kell foglalkoznunk. Mindezekhez szükségesnek tarjuk a modern oktatástechnikai, oktatástechnológiai eszközök és rendszerek nem csupán szemléltetés jellegű felhasználását, hanem készség-szintű alkalmazását, mobilkommunikációs saját eszközökre alapozott élményalapú támogatási lehetőségeit. Vizsgálódásaim hátterét egyfelől a felsőoktatási gyakorlatom, valamint a konkrét előadásokon és gyakorlatokon szerzett tapasztalatok, a hallgatói reflexiók és az általuk elkészített „Korszerű technológiák az oktatásban” tantárgyhoz kapcsolódó feladatok alapozták meg. Ennek keretében a hallgatók számot adhattak a digitális készségük és attitűdjük szintjéről, valamint a nyitottságukról a korszerű IKT alapú megoldások területén. A tantárgy keretein belül a hallgatók olyan korszerű, hálózatalapú, interaktív feladatokat hozhattak létre és oszthattak meg egymással, mely a pedagógiai gyakorlatukhoz és foglalkozási területükhöz szorosan köthető és azonnal hasznosítható. Tanulmányomban bemutatom és elemzem a legnépszerűbb szakmai tanárok által igényelt IKT alapú módszertani megoldásokat és típusfeladatokat, mely hozzásegíthet a jövőben alkalmazandó módszertani kultúra és tartalmi fejlesztések megalapozásához.

Jó gyakorlatok a Varázstoronyban: Bemutatkozik az Egri Természettudományi Pályaorientációs és Módszertani Központ

Murányi Zoltán

Eszterházy Károly Egyetem, Eger
muranyi.zoltan@uni-eszterhazy.hu

Az egri Líceum csillagásztornya és a könyvtár Eszterházy első bővítési terveiben jelent meg, átadására 1776-ban került sor. A csillagda (Spekula) építésénél, berendezésénél szakértőként közreműködő Hell Miksa a kor egyik legelismertebb bécsi csillagásza volt, aki az akkori technikát figyelembe véve világszínvonalú eszközökkel szerelte fel a csillagvizsgáló tornyot. Ő tervezte a Camera Obscurát is, mely 1779 óta szolgálja az egyetem és a város polgárai látogatói szórakozását, különlegességét az adja, hogy Európában a legrégebbi működő ilyen eszköz. A kor szokásainak megfelelően nyolcszögletűre épített 53 méter magas csillagásztorony (a „Spekula”) 1779-es induláskor oktatási, kutatási és szórakoztatási feladatokat egyaránt ellátó egység volt. A mai utódok igyekeznek – bár eltérő hangsúlyokkal – újra mindhárom területen aktivitást mutatni.

A torony 1966-ban befejeződött felújítását követően nyílt meg a Csillagászati kiállítás, és hosszú időn keresztül működött úgy, hogy a Csillagászati múzeum és a Camera Obscura látogatható volt, a többi helyiségben azonban oktatás folyt, illetve oktatói szobákat találhattunk.

A 2000-es évek elejétől a főiskola akkori vezetése is érzekelte a természettudományok iránti érdeklődés hanyatlását, a területen kibontakozó és egyre súlyosbodó problémákat. Erre reagálva született a döntés, hogy a líceum tornya adjon helyet a tervezett interaktív kísérleti központnak. Ezzel a főiskola felvállalta a természettudományok népszerűsítését és ezen túl a pályaorientációt, azaz az érintett területek beiskolázási gondjainak csökkentését. És még valami fontosat: a pedagógusképzésben résztvevők számára különleges gyakorlati helyszínt teremtett, valamint olyan módszertani, kutatási központot alakított ki, melynek eredményei azonnal becsatornázhatók a pedagógusképzés különböző területeire (az óvodapedagógustól a középiskolai tanárig). Az új egység a VARÁZSTORONY nevet kapta, a megnyitás éve 2006 volt.

A Varázstorony látogatottsága tavaly meghaladta a harmincezer főt (melyből általános iskolások, középiskolások, családok közel azonos arányban részesülnek), azaz méltán mondhatjuk, hogy a régióban jelentős látványosságnak számítunk.

Az egyetem jelenleg futó egyik projektjének (EFOP-3.4.4-16-2017-00024) – melyben konzorciumi partner a Magyar Kémikusok Egyesülete és a Varázstorony szerepe is jelentős –, fő célkitűzése az MTMI (azaz matematika, természettudományok, műszaki tudományok, informatika) területén a beiskolázás növelése, e területek népszerűségének és a pályaorientáció hatékonyságának növelésével.

Az előadás célja a múzeumpedagógia és az élményalapú természet-tudományos ismeretterjesztés összefonódásának bemutatása.

Szalézi szerzetesrendi szakképzés Magyarországon: Jelen és perspektívák

Orosz Beáta

META – Don Bosco Szakgimnázium

orosz@metakepzes.hu

A szalézi szerzetesrend egyike a három legnagyobb szerzetesrendnek, neve a világban szinte összefonódott a szakképzéssel. A rend mindig a szegényebb, dolgozni tudó és akaró, emellett tanulni vágyó fiatalokat szólította meg, erre épül az – Európában, Ázsiában és Latin-Amerikában különösen elterjedt - iskolahálózatuk, ahol a gazdaságnak való megfelelés mellett kiemelt szociológiai és kulturális feladatokat látnak el. A szaléziak Magyarországon jelenleg kevésbé ismertek, csupán 36 szalézi szerzetes él az országban.

2015 után új rendszer lépett életbe az oktatásfinanszírozásban, a korábbi kvótaalapú finanszírozás helyett iskolától függő, osztályonkénti státuszhelyekből számított értékből kell minden szükséges kiadást rendezni. Az egyházi kiegészítő támogatásból a fenntartó gazdálkodik, a rendszeres kifizetéseken kívül ebből valósulnak meg az intézményi beruházások, melyek a fejlődést hivatottak biztosítani. Az így rendelkezésre álló IKT-eszközök és internet megfelelő alapot jelentenek a külföldön már sikerrel alkalmazott elektronikus tananyagfejlesztés számára, mely kulcsfontosságú szerepet játszhat a felzárkózásban, a tanulói mobilitás növelésében. Ennek hazai megvalósítása, a pedagógusok képzése és a technológiák megismerése még várat magára, azonban biztató kezdeményezésekkel találkozhatunk, melyek bemutatása szintén a tanulmány részét képezi. A Fenntartó támogatása a digitális fejlődéssel kapcsolatban, valamint az állásfoglalása az egyes szituációkban elvárt viselkedésről megtalálható a nemrégiben befejezett etikai kódexben, valamint fellelhető az elfogadott és hamarosan életbe lépő ötéves stratégiában, melynek része lesz a tanári karokkal való rendszeres találkozó és kapcsolattartás a korábbi, iskolavezetéssel történő együttműködésen túl.

Jelen tanulmány három kérdésre fókuszál: Miből és hogyan gazdálkodik a Szalézi Intézményfenntartó? Hogyan tudnánk felzárkózni a külföldi szakképző intézményekhez? Hogyan biztosítja a Fenntartó az oktatási minőséget és a nevelési filozófia megvalósulását? A kutatás Koblencz Attilával, a Szalézi Intézményfenntartó pedagógiai igazgatójával készített mélyinterjúra alapoz, hosszú távú célja a megismert információk segítségével aktív részvétel a fejlesztési folyamatban pedagógusként, valamint együttműködések kialakulásának előmozdítása releváns intézményekkel, szervezetekkel.

Család nevelési funkciójának ábrázolása a két világháború közötti állami és katolikus tantervekben

Pálmai Judit

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet, Szeged
palmai@jgypk.szte.hu

Jelen tanulmány célja, hogy megvizsgálja a két világháború közti tantervek családképét, ezen belül is, hogy a tantervekben a családokat milyen nevelési funkció körében ábrázolják.

A kutatás módszere a tartalomelemzés volt, ezen belül is elsősorban kvalitatív elemzésre került sor, a mintát pedig 1919-től 1945-ig megjelent nyolc állami és katolikus tanterv képezte.

Előrevetítve elmondható, hogy a tantervekből nyert adatokból nehéz teljes, összefüggő képet adni az időszak családképéről, ezen belül is a család nevelési tevékenységéről, hiszen a tantervek olyan dokumentumok, amelyek a tanítás folyamatát irányítják, segítik és egészítik ki, ennek megfelelően tantervekben inkább találunk csak szavakat vagy rövid kifejezéseket a tananyag témakörére utalva, mint összefüggő leírásokat, történeteket. Sokszor az egymást követő fogalmakat is nehéz logikailag összekapcsolni és megérteni. Így belőlük nem következtethető ki tágabb kortörténeti kép szemben pl. a tankönyvekkel. Ennek ellenére kiolvasható a korabeli tantervekből, hogy a dokumentumok készítői milyen elvárással voltak a korabeli családok nevelési preferenciáival szemben.

A kiadványokban leggyakrabban megjelenő témakörök az iskola és a szülők nevelési tevékenységének összehangolására irányult, ennek megfelelően a tantervekben gyakorta jelenik meg az iskola a gyermek otthonaként, a tanító szülőként, vagy az osztálytársak testvérként.

Egyéb témakörként fordul elő ezen kívül a szülők példamutatása, a csecsemők és testvére gondozása, valamint a fiúk és a lányok nevelésének eltérő területei.

„Milyen vagyok?” Középiskolás tanulók önértékelésének vizsgálata

Perge Anna

Miskolci Egyetem Egészségügyi Kar, Miskolc

efkppanni@uni-miskolc.hu

Önértékelés alatt értjük az egyén egyfajta kritikai vélekedését és minősítését önmagáról, a képességeiről, a tevékenységéről, valamint a magatartásáról. A személyiségre jellemző (egészséges) önismeret és az önbizalom kialakulásában az állandó önmegfigyelés, az önellenőrzésen alapuló önértékelés segítségül szolgál. Nem elhanyagolható, hogy az egyén önértékelésének kialakításában nagy szerepet kell tulajdonítani a szociokulturális környezetnek, valamint a személyes tapasztalatnak. A kutatás célja, hogy feltérképezésre kerüljön a középiskolai tanulmányokat folytató fiatalok önértékelésének jellemzői. A vizsgálatban több Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található középiskola tanulóinak adatai kerültek rögzítésre. Segítségül a világszerte számos kutatásban alkalmazott Rosenberg által kidolgozott Önértékelési Skálát használtuk. Az adatok elemzése során jól kirajzolódott, hogy az egyes dimenziók mentén hogyan jellemezhetők a középiskolások önértékelései. Megtudtuk, hogy tartják-e magukat legalább annyira értékesnek, mint másokat. Az önértékelési skála segítségével azt is feltártuk, hogy véleményük szerint vannak-e jó tulajdonságaik, vagy képesek-e olyan jó dolgokat csinálni, mint mások és mennyire lehetnek büszkék önmagukra. Egyáltalán jó véleménnyel vannak-e önmagukról, és mindent fontolóra véve elégedettek-e önmagukkal. Ezzel szemben kitértünk arra a kérdésre is, hogy hajlamosak-e a tanulók arra, hogy tehetségtelennek gondolják magukat vagy sikertelen emberként vélekedjenek magukról. Többek között rávilágítottunk, hogy mennyire jellemző rájuk az, hogy időszakonként értéktelennek érzik magukat vagy előfordul-e néha, hogy úgy gondolják, semmiben sem jók. Végül kíváncsiak voltunk arra is, hogy milyen mértékben jellemző rájuk véleményük szerint önmaguk tisztelet, szeretnék-e jobban tisztelni magukat. Az adatok tükrében körvonalazódik, hogy milyen jellemzők dominálnak a vizsgált területen középiskolába járó tanulók önértékelésére, esetlegesen a kedvezőbb irányba befolyásolás érdekében a beavatkozási pontok meghatározásához hozzájárulhatnak a kapott eredmények.

Fókuszban a szakmai és vezetői kompetenciák, avagy mire tanítanak a jó vezetők?

Rácz Anita

Pénzügyminisztérium, Budapest
ariam.racz@gmail.com

Vezetőnek lenni nem könnyű feladat. Hatalmas felelősséggel jár, ami magában foglalja a feladatok elvégzéséért való felelősséget és a beosztottakkal való törődést, ösztönzést. Felelősséggel tartozik a dolgozók kiválasztásáért, motiválásáért és támogatásáért. Vajon elegendő ennyi ahhoz, hogy valaki jó vezető legyen? Milyen példát mutatnak és mire tanítanak a jó vezetők?

A vezetésről általánosságban... A vezetői tevékenységek közül kiemelendő a vezető azon legfontosabb feladata, hogy az általa irányított munkatársakat magasabb szintű teljesítményre készítse és motiválja ennek elérésében. Ezt leginkább úgy tudja elérni, hogy megteremti azokat a körülményeket, amelyek elősegítik a dolgozói motiváltságot, ami nem megy a nélkül, hogy a munkatársak ne azonosuljanak a kitűzött szervezeti célokkal. A jó vezető képes elérni, hogy az általa irányított csoport tagjai elkötelezetten - a közös cél elérése érdekében - együttműködjenek vele. Ehhez mindenképpen szükséges, hogy a vezető felismerje és a legjobb módon használja fel az általa vezetett munkatársakban rejlő erősségeket, tehetségeket és képességeket. Ezen felül, amennyiben a vezető hatékonyan akarja befolyásolni a beosztottak viselkedését, akkor tisztában kell lennie a munkatársak szükségleteivel, a közeli és távoli terveivel, céljaival.

A vezetés tehát egy komplex tevékenység, aminek igen sok összetevője van. A vezetés négy fő elemét a tervezés, az ellenőrzés, a koordináció és motiváció teszik ki. A vezetői alapfeladatok közé tartoznak továbbá a célkitűzés, szervezés, motiváció és kommunikáció, mérés és az emberek fejlesztése. A vezetői tevékenységben a vezető beosztottjaival szemben tanúsított viszonyát, hozzáállását a vezetői stílusa jellemzi. A vezetői stílus személyhez kötött tulajdonság. A vezetői stílus lényegében a vezetői hatalom gyakorlásának milyenségét mutatja meg. A vezetői stílus függ a vezető egyéniségétől, a rá jellemző viselkedési formát tükrözi, mely természetesen összefüggésben van a vezető képzettségével, tapasztalatával, valamint a vezetői készségeivel.

A munkatársak, a vezetők és a szervezet is különböző célokkal rendelkeznek, amik szoros kapcsolatban állnak egymással. Megállapítható, hogy akkor haladnak jó úton, amikor valamennyien egy irányba haladva, azonos feladatok és közös célok megvalósításán fáradoznak. A munkatársak arra vágnak, hogy tartalmas és érdekes munkát végezzenek képességeik, végzettségük szerint, és ez alapján igazságos megítélésben részesüljenek. Megbecsülésre, tiszteletre, vágnak. A munkatársaktól akkor lehet nagyobb teljesítményt elvárni, ha az általunk végzett feladatok vonzóak lesznek számukra, hiszen a munkahelyen is eredetiségre és minőségi időltöltésre vágnak. A szervezet és a vezetők pedig hűségre, lojalitásra, valamint hatékony és eredményes munkát kívánnak meg a munkatársaktól.

Egyetemi hallgatók a múzeumpedagógiai módszerek fejlesztéséről

Reisz Terézia

Pécsi Tudományegyetem BTK HFMI, Pécs

reisz.teri@gmail.com

Napjainkban a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara, - a közelmúltban még a PTE KPVK- 13 fő nappali tagozatos közösség-szervezés alapszakos hallgatójával a 2017/2018. tanévben kutatás-módszertani szeminárium keretében kutatást végeztünk a pedagógusjelöltek múzeumpedagógiai tapasztalatairól és pedagógiai kompetenciáik fejlesztésének igényeiről, továbbá a hallgatók múzeumpedagógia képzéséről és a módszer fejlesztéséről. A kutatást a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Köz körében lebonyolítandó kutatások" vezetői dr. Koltai Zsuzsa PhD egyetemi adjunktus és dr. Kocsis Mihály PhD egyetemi docens volt, jelen hallgatói mérés kapcsolódott az országos reprezentativitású kutatáshoz.

Az adatközlők a PTE diákjai voltak, kari összetételük úgy alakult, hogy 75,3%-a a KPVK-n, 19,6%-a a BTK-n és 5,2%-a pedig a TTK valamelyik szakján tanult, a mintában főleg városi környezetből érkező nők voltak (90%). A 100 fő pécsi és szekszárdi hallgatóval interjút készítettünk, továbbá személyes lekérdezésen alapuló kérdőíves vizsgálatot végeztük, a kapott információkat SPSS adatbázisba rendeztük és dolgoztuk fel.

A véletlenszerűen kiválasztott mintába azokat a hallgatókat kerestük meg, akik akkor a Pécsi Tudományegyetemen a 2018. évi tanév első félévében pedagógiai pályára készültek. Múzeumpedagógiai tárgyú képzésben mindösszesen 11 fő vett részt. A kurzusok között a választható órák keretében meghirdetett tantárgyak voltak a legelterjedtebbek, ezt követték a kötelező szemináriumok és az előadások munkaformái. A képzések hossza 1-2 hónaposak voltak, nem haladták meg a fél évet. Az oktatási tapasztalatokkal rendelkezők kétharmada valamilyen gyakorlati képzésben is részt vett. A képzések színvonalát összességében közepesre értékelték. 15%-uk a jövőben részt venne valamilyen tanulmányban, ahol a múzeumpedagógia elméleti hátteréről és módszereiről, speciális szervezési, gyakorlati kompetenciák fejlesztéséről tanulna. Múzeumpedagógia módszert alkalmazó tanítási tervekkel 70%-uk rendelkezik. A módszerek alkalmazásával kapcsolatban a hangsúly láthatóan a tantárgyszerű tudás bővítésére, az ismeretelsajátításra tevődik. A gyermekeket érdeklő múzeumpedagógiai munkaformák közül a legtöbb figyelemre a digitális eszközök alkalmazásával lebonyolított múzeumi programok számíthatnak.

A módszerek fejlesztését és a szélesebb körű meghonosítását gátló tényezőkként megemlítették, hogy a legfőbb akadályt a programok pénzügyi fedezetének és a helyi múzeumok múzeumpedagógiai programjainak hiánya okozza, de a rugalmatlan tanmenet, az óracserével járó szervezési gondok, a pedagógus(jelöltek)ok leterheltsége, valamint a feladatvállalással kapcsolatos fenntartásaik is akadályozó tényezők.

IKT kompetenciafejlesztés múzeumi környezetben

Ringert Csaba

Dobó István Vármúzeum, Eger
csaba.ringert@gmail.com

Napjainkban a digitális eszközök fejlődése számtalan új, hatékony megoldást, lehetőség biztosít a múzeumok számára is. A gyerekek és felnőttek digitális kompetenciája javult. Többek közt ennek köszönhetően sok múzeumi látogató rendelkezik olyan eszközökkel, amelyek segítségével a múzeumi szolgáltatások digitálisan, interaktív formában is elérhetővé válnak. Az épített örökség és a különféle kiállítások bemutatására a modern technológia alkalmas. Olyan felületet biztosít, amely könnyen karbantartható, rugalmasan szerkeszthető, szabadon bővíthető és alakítható. Erre remek megoldást biztosít számos modern technológiai módszer, amely információközvetítő csatornaként alkalmazható a múzeumban.

A digitális technika segítségével nemcsak a környezet és a tárgyak bemutatására nyílik lehetőség, hanem a digitális kompetenciafejlesztésen keresztül a diákok, felnőttek ismereteinek bővítésére is. A látogatók mobil eszközeik használatával akár interaktív, akár játékos formában juthatnak hozzá a múzeumi gyűjteményhez, valamint az épített örökséghez kapcsolódó ismeretekhez.

A digitális múzeumpedagógia nem formális tanulási környezetben, a statikus tárgyi örökség feldolgozásával biztosítja az egyéni, vagy csoportos adaptív tanulás lehetőségét, miközben hozzájárul a tevékenységet végző személy digitális kompetenciájának fejlesztéséhez.

A digitális eszközhasználattal nemcsak az ismeretek bővítése valósulhat meg, hanem a kooperatív tanulás is lehetséges. A hagyományos tantermi csoportmunkát kiegészítheti a közös projekt megvalósítása, amely múzeumi kutatómunkán és a digitális kollaboratív munkán alapul.

A Varázstorony, mint tehetséggondozó műhely

Sándor József

Eszterházy Károly Egyetem Pedagógusképző Központ, Eger
sandor.jozsef@uni-eszterhazy.hu

Az Eszterházy Károly Egyetem Központi épületének hajdani csillagász tornyában került kialakításra a 2000-es évek elején a Varázstorony Természettudományi Pályaorientációs és Módszertani Központ. Az intézmény kezdetektől fogva több volt, mint egy hagyományos múzeumi kiállítóhely, hiszen a klasszikus múzeumi szerepek mellett, mint amilyen a tudománytörténeti kiállítás, a régi műszerek, kutatási eszközök bemutatása, interaktív kísérleti bemutatókkal is felvállalta a természettudományok népszerűsítését. A természettudományos pályákra fókuszáló pályaorientáció mellett sajátos helyzetéből adódóan aktív képzési helyszíneként kapcsolódott be a leendő pedagógusok felkészítésébe. A Varázstorony eddig is számtalan természettudományt népszerűsítő versenynek adott otthont. E sokszínű tevékenységcsoport fejlesztésére, gazdagítására új lehetőségek nyíltak a közelmúltban azáltal, hogy az egyetem sikeresen pályázott az EFOP-3.4.4. pályázaton. A pályázati program keretében az MTMI azaz a matematika, a természettudományok, a műszaki tudományok és az informatika területén a beiskolázás növelése, valamint a területek népszerűsítése érdekében új programok, tevékenységek kidolgozására és rendszerbe emelésére kerül sor.

A modern múzeumpedagógiai törekvésekkel szinkronban a pályázat lehetővé teszi számunkra annak kipróbálását, hogy milyen módon tud hatékonyan, koordináló szereppel részt venni egy természettudományokat népszerűsítő múzeum és módszertani központ a tehetségek felkutatásában, azok azonosításában, támogatásában. Olyan modellt dolgoztunk ki és igyekszünk megvalósítani, melyben első lépésként a Varázstorony, mint múzeum felkelti az érdeklődést. Az ott szerzett élmények alapján megszólítja a fiatalokat és a látott eszközök valamint az átélt hangulat újabb innovatív gondolatok kiötlésére és tovább gondolására ösztönzi őket. Továbbá ebbe a folyamatba integráljuk a Varázstoronynak otthont adó felsőoktatási intézmény nyújtotta lehetőségeket (saját infrastruktúra, kutatói, oktatói kapacitások).

Előadásomban a tehetségfejlesztő program kialakításának lépéseit, eddigi eredményeit és további fejlesztésének terveit szeretném bemutatni.

A dadogás kötődésbeli kapcsolata

Somogyi Tímea

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai és Módszertani
Rehabilitációs Intézet, Budapest
somogyi.timea@csaladcentrum.hu

A dadogás komplex és multikauzális jelenség, melynek pszichológiai vonatkozásaira sok kutatás irányult. Bár a dadogó személyek kapcsolati nehézségeit tárgyalja a szakirodalom, a felnőttkori dadogás és kötődés kapcsolatának vizsgálata mindeztáig kisebb hangsúllyal jelent meg. Jelen előadásom elméleti keretét a pszichoanalitikus megközelítés adja a kognitív és a szociális komponensekre is fókuszálva, illetve terápiás szemszögből az ÉFT (Érzelmekre fókuszáló párterápia).

A méltán híres magyar dadogáskutató, Klaniczay Sára vezette be a dadogás, mint a megkapaszkodási ösztön frusztrációjának való értelmezését. Szemléletében a megkapaszkodás lehetőségének pillanatnyi vagy hosszútávú elvesztése összefüggésbe hozható a dadogás kialakulásával. Ebben az értelmezési keretben kimutatható-e a kötődési stílusok kapcsolata a beszédzavarral? Megjelenik-e a dadogásra jellemző gátoltság, megakadás, szaggatottság a kapcsolatokban? *Klaniczai Sárától* és más elméletalkotóktól tudjuk, hogy a megkapaszkodás ösztöne milyen frusztrációt szenved a dadogó kisgyermek esetében, leginkább három éves kor tájékán. Ennek talaján alakul ki e beszédzavar, melynek szerves része a negatív önkép, az alacsony önértékelés és az olyan erőteljes szorongás, amely gyakran logofóbiáig is súlyosbodhat.

Előadásomban kísérletet teszek ezen dimenziók rövid bemutatására, a felnőtt populációt érintő ÉFT (Érzelmekre fókuszáló párterápia), mint terápiás megoldás lehetőségének megoldásával.

Utazás és honismeret a 18. század végi arisztokrácia neveltetésében

Stohl Róbert

Magyar Honvédség HFKP HVK TKH, Budapest

stohl.robert@hm.gov.hu

Jelen dolgozat egy nagyobb lélegzetű, a Festetics család levéltárában található, Festetics László (1785-1846) neveltetésére vonatkozó forrásbázisának utazástörténeti szempontú feldolgozását célzó kutatás része. Ennek keretében korábban megtörtént már a fiatal gróf nevelőjének utazáselméleti-módszertani kéziratának elemzése, valamint a legjelentősebb kiegészítő forrás (album amicorum) kritikai közlése és értékelése neveléstörténeti nézőpontból.

Következő lépésként a ránk maradt narratív források közül Festetics László kiadás előtt álló kéziratok útinaplóinak elemzése a cél, mintegy előtanulmányként a kritikai kiadáshoz. Ehhez kapcsolódóan, jelen munka keretében, a három magyar nyelvű napló (1795, 1796, 1797) szövegét kívánom közelebbről, elsősorban a tartalomelemzés és a statisztika módszereivel vizsgálni, hogy a nevelőtől, péteri és téthi Takáts Józseftől származó utazáselmélet megvalósulását lekövethessük, mindemellett az utazások során közvetített ismeretanyag tipologizálására is sor kerülhessen. Fentiek segítségével jól ábrázolható, milyen mértékben sikerült megvalósítani a nevelési tervezetekben és utasításokban kitűzött oktatási-nevelési célokat.

Széchenyi István neveléstörténeti jelentősége a 20. század első évtizedeiben

Szűts-Novák Rita

Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
szutsnovakrita@gmail.com

Imre Sándor (1877-1945) a 20. századi magyar pedagógia kiemelkedő alakja, akinek már nagyapja, Imre Sándor nyelvész-irodalomtörténész a kolozsvári egyetemen professzorként tanított. A pedagógus 1898-ban a kolozsvári egyetemen diplomázott német-magyar szakon, majd ugyanebben az évben doktori vizsgát is tett. Ezt követően németországi egyetemeken további tanulmányokat folytatott. 1900 és 1908 között a kolozsvári református főgimnázium tanára, de közben 1904-ben az egyetemi magántanárrá habilitáltak, amiben központi szerepet játszott a *Gróf Széchenyi István nézetei a nevelésről* című könyve, amelyet élete különböző szakaszaiban számos más, Széchenyi által inspirált munka követett:

„Széchenyi nevelésügyi nézeteit egybefoglaló és fejtegető munkám ma a nyomdából készen a kezembe jutott. [...] Széchenyi személyét és gondolatait igyekeztem tisztán mutatni be. Korántsem tehettem ide mindent, a mit szomorú közállapotainkban megszívlelni érdemes, de gyakran ismételt olvasás arról győzött meg, hogy itt van, a mi lényeges. E meggyőződés nyilvánvalóan csak egyéni, nagyon örvidenek, ha Méltóságod e tanulmányt olvasásra méltatná s valamikor felfogásomról való véleményéről értesülhetnék.” (Imre Sándor Gyulai Pálhoz 1. Kolozsvár, 1907. november 23. OSZK, Kt.)

Jelen tanulmány azt vizsgálja, hogy mit adott a "legnagyobb magyar" a pedagógia történetnek, és hogyan jelent meg nemzetépítő tevékenysége a halála ötvenedik évfordulóján kiadott könyvek szerzőinél. Például a *Széchenyi eszmevilága* című három kötetes munka esetében, ahol Imre Sándor mellett többek között Apáthy István, Ravasz László is írt a gondolkodóról. Írásunk újabb állásfoglalás a mikrohistorista neveléstörténeti kutatások szükségessége mellett, és valóban igazolja, hogy az előkerülő részletek nemcsak színesítik az eddigi vonatkozó szakirodalmat, hanem a kis mozaikok egyre közelebb visznek minket a teljesebb képhez.

Kommunikációs és konfliktuskezelési kompetenciák fejlesztési lehetősége tanárok körében

Tóvári Ferenc¹, Sövegjártó Rita², Tóvári Anett³, Prisztóka Gyöngyvér¹

¹PTE TTK Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs

²Ajkai Borsos Miklós Általános Iskola, Ajka

³ PTE ETK Doktori Iskola, Pécs / Vasútegészségügyi Kft., Harkány
toferenc@freemail.hu

Bevezetés. A digitális eszközök és infokommunikáció elterjedése, egyre nagyobb térnyerése az oktatásban átalakítja kapcsolattartási szokásainkat, kiegészíti a hagyományos oktatási formákat, növeli az interaktivitást lehetőségét, és a tanári szemléletmódban is változást igényel. Ugyanakkor a hagyományos verbális és non-verbális kommunikáció szerepe elvitathatatlan a vezetők és pedagógusok mindennapi munkájában, és folyamatos fejlesztésük fontossága elengedhetetlen a konfliktusok hatékony és sikeres kezeléséhez.

Anyag és módszerek. Célunk, hogy a témakörhöz tartozó legfontosabb elméleti ismeretek áttekintése után egy felmérés segítségével bemutassuk, milyen kommunikációs technikákat, konfliktuskezelési stratégiákat alkalmaznak a vezetők és a tanárok munkájuk során a problémák kezelésére. Kérdőíves adatfelvétel módszerét alkalmaztuk pedagógusok körében, amely alapján meghatározhatjuk milyen jellegű konfliktusok jelennek meg az iskolákban; melyek az alkalmazott kommunikációs elemek, stílusok, valamint feltárhatjuk az esetleges hiányosságokat is. A vizsgálatot anonim módon közel 200 pedagógussal, több intézményben végeztük el, amelyet interjúkkal is kiegészítettünk. Az adatokat egyszerű matematikai-statisztikai módszerekkel dolgoztuk fel.

Eredmények. Vizsgálatunkban a tanár-diák, tanár-tanár, tanár-szülő közötti konfliktusokra koncentráltunk. Az eredmények alapján megállapítottuk, hogy az iskola pedagógusai, vezetése közötti konfliktusok megközelítően 75 %-ban szakmai jellegűek, 25 %-ban személyes konfliktusok; míg a tanár-diák közötti problémák esetében nagyobb arányban jelennek meg a személyes ellentétek. Az érintettek az esetek többségben együttműködéssel vagy kompromisszum kereséssel oldják meg a helyzeteket. Kisebb mértékben, de jelen vannak a versengési, elkerülési és alkalmazkodási konfliktuskezelési stratégiák is, amelyek alkalmazása valószínűleg nem tudatos.

Következtetés. A felmérés során tapasztalt, a téma iránti nagyfokú érdeklődés és az eredmények ismeretében kidolgoztunk a kommunikációs és konfliktuskezelési kompetenciák fejlesztésére a vezetők, tanárok és kiszolgáló személyzet számára egy „Kommunikáció és konfliktuskezelés” tréning tematikát, amely akár a későbbiekben a tanulók és szüleik számára is hasznos lehet.

„Fókuszban a tehetség Kárpátalján!” A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány tehetséggondozó programjai

Váradi Natália

„GENIUS” Jótékonyági Alapítvány, Beregszász
agora@kmf.uz.ua

Kárpátalja gazdasági kibontakozásának elengedhetetlen feltétele a tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítménnyel bíró fiatalok, a tehetségek megtalálása, tehetségük kibontakozásának támogatása, a fiatal kutatók segítése. A kimagasló képességű fiatalok felkutatása, azonosítása és folyamatos fejlesztésük ma már egy adott vidék versenyképességét meghatározó kulcstényezővé lépnek elő, mely munkában kiemelkedő szerep jut a különböző oktatási intézményeknek és tehetséggondozó szervezeteknek is. Ebből a megfontolásból hozta létre a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, valamint a Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség a 'GENIUS' Jótékonyági Alapítványt, amely többek között az esélyegyenlőség jegyében végez széleskörű tehetséggondozást, fejlesztést, valamint tehetségkutatást a Kárpátalja magyar anyanyelvű iskolásai, egyetemi-, főiskolai hallgatói, fiatal kutatói között.

Célunk a tehetségsegítő programok integrált rendszerének létrehozása, egyenlő hozzáférés biztosítás a tehetségsegítés területén, a tehetséges fiatalok társadalmi felelősségének növelése, a tehetségsegítő személyek és szervezetek munkájának megbecsülése, és hogy minél több lehetőséget kínáljunk a tehetséges tanulók, hallgatók, kutatók ismereteinek, készségeinek a képzési anyagon túllépő kiszélesítésére, valamint értelmes fiatalok, a kárpátaljai magyar értelmiségi réteg kinevelése, s hogy összefogjuk a tehetséggondozás iránt elkötelezett pedagógusokat, közös gondolkodásra, munkára ösztönözzük azokat.

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány működteti a Kárpátaljai Felsőoktatási Tehetséggondozó Tanácsot, Kárpátaljai Tehetségsegítő Tanácsot, Zrínyi Ilona Kárpátaljai Magyar Szakkollégiumot, szervezi a Fiatal Kutatók Konferenciáját, Tudományos Diákköri Konferenciát, a Tehetségsegítő Szakmai Tantárgyfelelősök munkáját, 8 tehetségpontot egész kárpátaljai lefedettséggel, melyekben közel 2000 gyermek, és 365 szakképzett tanár vesz részt. Tehetségnapot szervez. Lebonyolítja a Soós Kálmán ösztöndíjprogramot. Az Alapítvány sokat tesz azért, hogy felkutassa és támogassa a művészetben, színjátszásban, sportban és népzene-néptáncban tehetséges fiatalokat. Ezért is szervezi meg a „Szól a Fülemüle” – Kárpátaljai népzenei és néptánc tehetségkutató versenyt, a Buzánszky Jenő Labdarúgó Kupát és a Zupkó József Nemzetközi Kézilabda Emléktornát. Emellett a nyári időszakban különböző táborokat szervez, mint például a Jankovics Mária Alkotótábor, Veress Péter Alkotótábor, Színjátszó tábor, Sport tábor, Néptánc és népzenei tábor stb.

Programjainkat a Magyar Állam finanszírozza, különböző pályázati programokon keresztül. A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány 2012 óta nemzeti jelentőségű intézmény. 2016-ban sikeresen bekerült az Európai Tehetségsegítő Hálózatba, mint Európai Tehetségpont képviselő.

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felnőttképzési Központjának múltja és jelene

Váradi Natália

„GENIUS” Jótékonyági Alapítvány, Beregszász
agora@kmf.uz.ua

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola által hozott rendelet értelmében 2004-ben alakult meg a Felnőttképzési Központ, mint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola egyik aleggysége. Fő feladata a korosztálytól független tanfolyamok, pályázatok és egyéb olyan programok lebonyolítása, melyek olyan tudást adnak, ami a munkaerőpiacon való boldogulást, szülőföldön maradást segítik elő.

A Felnőttképzési Központ igazodva a rohanó világ követelményeihez, az egyre gyorsabb technikai, kulturális és gazdasági fejlődéshez lehetőséget kínál mindazoknak, akik nem szeretnék a folyamatok kívülálló szemlélőivé válni. A 21. században ahhoz, hogy a jelenlegi gazdasági körülmények között valaki versenyképes maradjon a munkaerőpiacon nélkülözhetetlen, hogy a már megszerzett tudását állandóan frissítse és gyarapítsa. Azaz napjainkban a boldogulás elengedhetetlen feltétele az élethosszig tartó tanulás.

Az általunk indított tanfolyamok és képzések révén korosztálytól függetlenül kínálunk számos lehetőséget mindazoknak, akiknek fontos az, hogy olyan tudást szerezzenek, melyet a mindennapi életben és a munkájuk során is használni tudnak.

A felnőttképzési projektjeinket a munkaerőpiac és gazdaság megállás nélkül módosuló szükségletei alakítják. Ezek a képzések az anyanyelvén tanuló kárpátaljai magyarságot a helyi, s az ahhoz szorosan kötődő globális gazdasági viszonyokra, s az ebben bekövetkező dinamikus változásokra készítik fel. Javítva ezzel a gazdasági, munkavállalási esélyüket.

A kárpátaljai viszonyok között tanfolyamainkra az igen magas jelentkezés több okból is fakadhat: 1) a Felnőttképzési Központ által szervezett képzések a helyi magyarság körében piacvezető szerepet töltenek be, illetve az elmúlt évek színvonalas képzései egyfajta hírnevet biztosítanak; 2) a különféle pályázati támogatások lehetővé teszik, hogy ingyenessé tegyük képzéseinket vagy minimális tandíjért, s így a nehéz anyagi helyzetben lévő családok számára is elérhetővé válik az azokon való részvétel.

Fennállásunk óta számos tanfolyamot valósítottuk meg, mint például: nyelvtanfolyamokat (angol, német, orosz, ukrán, magyar), pincér, rádióműsorvezető és konferanszié, szociális egészségügyi segítő, megújuló energetikai szaktanácsadó, méhészeti alapismeretek, turisztika vendéglátó, falusi vendéglátó, rongyszőnyegszövő, konyhai kisegítő- és szakács, növényvédelmi alapismeretek tanfolyamokat.

A munkaerőpiac állandó változásához az oktatási rendszer egészének alkalmazkodnia kell. Képzéseink során arra vállalkozunk, hogy a résztvevőket olyan tudással, készségekkel és tapasztalattal támogassuk működési hatékonyságuk fokozásában, amelyet a napi munkájuk során hasznosítva valódi értéket teremthetnek.

Német nyelvű olvasásértés feladatok megbízhatóságának vizsgálata

Werner Réka

Pécsi Tudományegyetem Idegen Nyelvi Központ, Pécs

werner.reka@inyk.pte.hu

Az idegennyelvtudást mérő tesztek fejlesztésének szerves része a minőségbiztosítás. Az ezzel kapcsolatos irányelveket európai viszonylatban az ALTE (*The Association of Language Testers in Europe*) határozza meg, a standardok magyarországi alkalmazásáról pedig az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgát Akkreditáló Testülete gondoskodik. A Magyarországon működő nyelvvizsgarendszerekre érvényes szabályokat a Testület az *Akkreditációs Kézikönyv* című dokumentumban teszi közzé. A *Kézikönyv* többek között statisztikai elvárásokat is megfogalmaz. Az előírásoknak megfelelően az ECL nyelvvizsgarendszer a vizsgázói teljesítményeket statisztikai módszerek segítségével elemzi. Ezt egyrészt a klasszikus, másrészt a modern tesztelmélet alkalmazásával valósítja meg. Az olvasáskészség feladatai esetében a vizsgaeredményeket klasszikus, valamint Rasch-elemzésnek veti alá. A vizsgarendszer a minőségbiztosítás fontos elemként a statisztikai eredmények kiértékelését követően az elemzés következtetéseit ismerteti a testtírói és a tesztfejlesztői csoport tagjaival. Ezután történik a kevésbé jól működő és a nem illeszkedő itemek kvalitatív vizsgálata.

Jelen kutatás fókuszában a 2015-2018. évi német nyelvű B2 szintű olvasásértés vizsgafeladatsorok állnak. Az előadás a nem megfelelő módon működő itemek kvalitatív elemzésének eredményeit és következtetéseit mutatja be. A kutatás adatsorokból indul ki és ezek segítségével ellenőrzi az olvasásértés feladatok minőségét, majd feltárja a mérési hibákat. A vizsgálat testtírók, tesztfejlesztők és külső szakértők bevonásával valósult meg.

ISBN 978-615-5840-05-0

9

786155 840050